

Τό πολίτευμα τῆς Ὁρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας διέ-
 πεται ^{τῶν καθοριζομένων διὰ} ὑπό τῆς Ἀγίας Γραφῆς, τῶν ἱερῶν Κανόνων, τῶν Κανονικῶν Δια-
 τάξεων τῶν Πατριαρχικῶν Συνόδων καί τῶν ἐκκλησιαστικῶν νόμων καί
 λοιπῶν ἐκκλησιαστικῶν Διατάξεων. Ἡ ἐπισημοτέρα συλλογή τῶν Διατά-
 ξεων τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ πολιτεύματος τῆς Ὁρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας,
 ἡ ὁποία ἔχει τύχει γενικῆς ἀναγνώρισεως, εἶναι ἡ ὑπό τό ὄνομα
 α Σύνταγμα τῶν θείων καί ἱερῶν Κανόνων, ἡ ἐκδοσις τοῦ νομοκανονικοῦ
 τούτου ὑλικοῦ.

Ἡ διοργάνωσις τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας στηρίζεται ἐπὶ δύο
 βασικῶν ἀρχῶν, αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦν μέρος τῆς πίστεως τῆς Ὁρθοδό-
 ξου Ἐκκλησίας.)

Πρῶτον, ὅτι τό σύνολον τῆς Ἐκκλησίας ἀποτελεῖται ἐκ δύο
 μερῶν, ἀφ' ἑνός μὲν τῆς θριαμβευούσης ἐν οὐρανοῖς, ἀφ' ἑτέρου δέ
 τῆς στρατευομένης ἐπὶ τῆς γῆς.)

Δεύτερον, ὅτι ἡ ἐπὶ γῆς στρατευομένη Ἐκκλησία, μέ κεφαλὴν
 αὐτόν τόν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ^{ἐν αὐτῇ ὁρατὴ καὶ} ἀποτελεῖται ἀφ' ἑνός μὲν
 ἐκ τῆς θείας Δικαίης ἐγκατεστημένης Ἱεραρχίας καί τοῦ κλήρου γε-
 νικῶς, ^{ἡτοι τῶν ἀρεσβυτέρων καὶ ἀειμένων,} καί ἀφ' ἑτέρου ἐκ τῶν λαϊκῶν.

Ἡ ὁρατὴ αὕτη ἐπὶ τῆς γῆς, ἐν τόπῳ καὶ χρόνῳ ἐκφαινομένη,
 Ἐκκλησία διέπεται ὑπό τῶν ἀνωτέρω μνημονευθεσῶν Διατάξεων, αἱ
 ὁποῖαι ἀποτελοῦν τό Κανονικόν αὐτῆς Δίκαιον.

Ἐκ τῶν Διατάξεων τούτων ἡ μὲν Ἀγία Γραφή, καὶ Κανόνες τῶν
 Οἰκουμενικῶν Συνόδων, οἱ ὑπό τῆς ΣΤ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου ἐπι-
 κυρωθέντες Κανόνες ὠρισμένων Τοπικῶν Συνόδων καί Πατέρων, ^{αἱ} ἔ-
 χουν καθολικόν, οἰκουμενικόν κῦρος. Ἰσότιμον πρὸς τὰς Διατάξεις
 ταύτας Κανονικόν κῦρος ἔχουν καί ὠρισμέναι ἄλλαι Διατάξεις, αἱ ὁ-
 ποῖαι, καίτοι δὲν ἐπεκύρωθησαν ὑπό Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ἐν τούτοις

λόγῳ τοῦ ὅτι ἐγένοντο δεκταί ὑπὸ πασῶν τῶν ἐπὶ μέρους Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, ἀποτελοῦν τρόπον τινά γενικῶς παρά συμπάσῃ τῇ Ὁρθοδόξῃ Ἐκκλησίᾳ ἀνεγνωρισμένον Δίκαιον.

Μερικῆς Κανονικῆς ἰσχύος εἶναι αἱ Ἀποφάσεις τῶν ἐπὶ μέρους Τοπικῶν Συνόδων, οἱ σχετικοὶ ἐκκλησιαστικοὶ πολιτικοὶ νόμοι τῶν Κρατῶν, ἐντός τῶν ὁποίων περιλαμβάνονται αἱ ἐπὶ μέρους Αὐτοκέφαλοι Ἐκκλησίαι καὶ οἵαιδήποτε τυχόν Διατάξεις, αἱ ὁποῖαι δὲν ἔχουν περιβληθῇ τὸ κῦρος τῆς κοινῆς ὑπὸ πασῶν τῶν Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν ἐγκρίσεως.

Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία σήμερον ἀποτελεῖται ἐκ τῶν τεσσάρων ἀρχαίων Πατριαρχείων τῆς Ἀνατολῆς, ἡγουν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τῆς Ἀλεξανδρείας, τῆς Ἀντιοχείας καὶ τῶν Ἱεροσολύμων καὶ τῶν ἑξῆς Αὐτοκεφάλων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν: Ρωσσίας, Κύπρου, Ἑλλάδος, Σερβίας, Ρουμανίας, Γεωργίας, Πολωνίας, Ἀλβανίας καὶ Βουλγαρίας. *Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἀρμενίας ἀνεγνωρίσθη ὡς Ὁρθόδοξη ὑπὸ τῆς Συνόδου τῶν Πατριαρχείων τῆς Κωνσταντινουπόλεως, Ἀλεξανδρείας, Ἀντιοχείας καὶ Ἱεροσολύμων.*
Ἐκάστης ἐπὶ μέρους Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας προΐσταται ἡ Ἱερὰ Σύνοδος πάντων τῶν Ἱεραρχῶν αὐτῆς, προεδρευομένη ὑπὸ τοῦ οἰκείου Πατριάρχου ἢ οἰκείου Μητροπολίτου.

Οἱ ἐπίσκοποι, ἀπὸ ἀπόψεως μυστηριακῆς καὶ τιμῆς, εἶναι ἴσοι μεταξὺ των καὶ τόσον ὁ Πατριάρχης τῆς ΚΠόλεως, ὅσον καὶ ὁ ἐπίσκοπος τῆς μικροτέρας Ὁρθοδόξου ἐπαρχίας, ἀπὸ ἀπόψεως ἱερωσύνης, εἶναι ἀπολύτως ἴσοι μεταξὺ των. Ἀπὸ ἀπόψεως ὅμως διοικητικῆς, ἦτοι κατὰ τὴν ἐπιτέλεσιν ὀρισμένων διοικητικῶν ἐνεργειῶν, οἱ ἐπίσκοποι μεταξὺ των διακρίνονται ἀναλόγως τῆς ἀρμοδιότητος, ἡ ὁποία ἔχει ἀνατεθῇ εἰς ἓνα ἕκαστον ἐξ αὐτῶν. Τοιοῦτοτρόπως, οἱ ἐπίσκοποι σημασίας ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι κατεῖχον ἢ κατέχουν ἔδρας σπουδαιότερας ἀπὸ ἀπόψεως διοικητικῆς, περιβάλλονται διὰ δικαιωμάτων εὐρυτέρας ἀρμοδιότητος, οἱ δὲ ἐπίσκοποι, οἱ ὁποῖοι κατέχουν ἔδρας μικροτέρας διοικητικῆς σημασίας εἶναι περιβεβλημένοι διὰ δικαιωμάτων μικροτέρας διοικητικῆς ἀρμοδιότητος. Οἱ ἐπίσκοποι ὅμως συνερχόμενοι ἐν

Συνόδω, εἶναι πάλιν ἀπολύτως ἴσοι μεταξύ των καί ὅσα δικαιώματα κέκτηται ὁ προϋστάμενος τῆς Μητροπόλεως καί ὁ προεδρεύων τῆς Συνόδου, τὰ αὐτά δικαιώματα κέκτηται καί ὁ ἐπίσκοπος τῆς ἀσημοτέρας τυχόν ἐπαρχίας. Ὁ προεδρεύων αὐτῶν εἶναι μόνον πρῶτος μεταξύ ἴσων (*primus inter pares*).

Οἱ ἐπίσκοποι, καθὼς καί ἅπαντες οἱ κληρικοί, ἐγκαθίστανται μόνον κατόπιν χειροτονίας, ἥτοι κατόπιν μεταδόσεως τῆς θείας Χάριτος διὰ τοῦ μυστηρίου τῆς Ἱερωσύνης κανονικῶς καὶ ἐγκύρως καί νομίμως ὑπὸ κανονικοῦ ἐπισκόπου ἢ ἐπισκόπων τελουμένης.

Τὴν ὑψίστην ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ αὐθεντίαν ἀποτελεῖ ἡ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος, συγκροτουμένη ὑπὸ πάντων τῶν ἐπισκόπων αὐτῆς, μετεχόντων εἰς αὐτὴν εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' ἀντιπροσώπου. Ἡ ἀρμοδιότης τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων, τοπικῶς μὲν ἐκτείνεται ἐπὶ πάσης τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, καθ' ὅλην δέ ἐπὶ παντός ζητήματος ἀφορῶντος τὴν πίστιν, τὴν λατρείαν, τὴν διοίκησιν καί τὴν ἐν γένει ζωὴν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Μετά τὴν Οἰκουμενικὴν Σύνοδον ἀμέσως κατόπιν ἀπὸ ἀπόψεως ἀρμοδιότητος ἔρχεται ἡ ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας ἐκάστης ἐκ τῶν ἐπὶ μέρους Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ἢ ἡ Τοπική, ὅπως ἐλέγετο πρότερον, Σύνοδος, εἰς τὴν ὅποίαν μετέχουν δικαιωματικῶς πάντες οἱ Ἱεράρχαι ἐκάστης ἐκ τῶν ἐπὶ μέρους Ἐκκλησιῶν.

Ὅπως ἐλέχθη ἀνωτέρω, τὰ καθολικῶς, ἡγουν ἀνά παῖσαν τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν ἰσχύοντα, καθορίζονται ὑπὸ τῆς Οἰκουμενικῆς Συνόδου ἢ κατόπιν συμφωνίας πάσων τῶν ἐπὶ μέρους Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν. Τοῦτο ὀνομάζεται ἡ καθολικῶς ἰσχύουσα ἀκρίβεια. Αἱ ἐπὶ μέρους Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησίαι δύνανται ~~καὶ ἀποφασίσαι~~ ὑπὸ ὠρισμένας προϋποθέσεις ~~ἀλλά~~ νὰ λάβουν ἀποφάσεις ἀφισταμένας ἐκείνων, τὰ ὅποια ἔχουν καθορισθῇ ὑπὸ τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων, ἀλλὰ μόνον "κατ' οἰκονομίαν". "Κατ' ἀκρίβειαν" δύνανται καί αὗται νὰ λάβουν ἀποφάσεις, ἀλλ' αἱ ἀποφάσεις αὗται ἰσχύουν μόνον ἐφ' ὅσον

δέν ἀντίκεινται πρὸς τὰ ὑπὸ τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων ἀποφασισθέν-
τα καὶ δεύτερον, μόνον διὰ τὴν περιφέρειαν τῆς δικαιοδοσίας των.

Αἱ ἐπὶ μέρους Αὐτοκέφαλοι Ἐκκλησίαι εἶναι τελείως ἀνεξάρτη-
τοι ἢ μία ἀπὸ τῆς ἄλλης καὶ ἡ Ἱεραρχία ἣ ὁ Προκαθήμενος τῆς μιᾶς
κατ' οὐδένα τρόπον εἶναι δυνατόν νὰ ἀναμιχθῇ εἰς τὴν ἐσωτερικὴν
ζωὴν τῆς ἄλλης Ἐκκλησίας, ἔστω καὶ ἂν κατὰ τὴν ἱεραρχικὴν μεταξὺ
τῶν Ἐκκλησιῶν τάξιν ἡ μία Ἐκκλησία προηγῇ τῆς ἄλλης. Ἐπὶ
παραδείγματι, μεταξὺ τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν πρώτη κατὰ τὴν τά-
ξιν ἔρχεται ἡ Ἐκκλησία τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Τοῦτο ὅμως κατ'
οὐδένα τρόπον σημαίνει, ὅτι ὁ Προκαθήμενος τῆς Ἐκκλησίας τῆς
Κωνσταντινουπόλεως, ἡ ἀκόμη καὶ αὐτὴ αὕτη ἡ Σύνοδος τῆς Ἱεραρ-
χίας της, ἔχουν δικαίωμα, ἵνα ἐπέμβουν εἰς τὰ ἐσωτερικὰ ζητήματα
ἐτέρας Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἔστω καὶ ἂν αὕτη κατέχη ἀπὸ ἀπό-
ψεως ἱεραρχικῆς τὴν τελευταίαν ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν Ὁρθοδόξων
Ἐκκλησιῶν θέσιν.

Ἡ ἰδίᾳ αὐτοτέλεια διακρίνει μεταξὺ των καὶ τοὺς ἐπισκόπους.
Ἐκάστος ἐκ τῶν ἐπισκόπων εἶναι ἀπολύτως αὐτοτελής ἐν τῇ ἰδιαιτέρᾳ
του ἐπαρχίᾳ, τὴν ὁποίαν εἶναι ἐμπεπιστευμένος νὰ διοικῇ. Οὐδεὶς
ἐκ τῶν ἄλλων ἐπισκόπων ἔχει δικαίωμα ἐπεμβάσεως εἰς τὴν διοίκησιν
τῆς ἐπαρχίας του, ἔστω καὶ ἂν ἡ ἐπαρχία αὕτη εἶναι ἐλαχίστης ση-
μασίας, ὁ δὲ ἐπιχειρῶν νὰ ἐπέμβῃ εἰς αὐτὴν εἶναι αὐτός οὗτος ὁ
Προκαθήμενος τῆς Τοπικῆς Συνόδου.

Ἡ αὐτότελεια αὕτη τῶν ἐπὶ μέρους Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν
ἀπ' ἀλλήλων, ὡς ἐπίσης ἡ ἀπ' ἀλλήλων ἀνεξαρτησία καὶ ἡ μεταξὺ των
ἰσότης τῶν ἐπισκόπων ἀποτελοῦν τὸ χαρακτηριστικὸν δημόκρατικὸν
γνώρισμα τοῦ πολιτεύματος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Ἐκάστη ἐπισκοπικὴ περιφέρεια διαιρεῖται εἰς ~~περισσότερας~~
~~ἐκκλησιαστικὰς~~ ~~ἢ ἀλλοιούσας~~ μικροτέρας τοιαύτας, ἐκάστης τῶν ὁποίων προϋ-
σταται ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ ἐκασταχοῦ ἐπισκόπου, καλούμενος Ἀρχιερα-
τικὸς Ἐπίτροπος. Ἐκάστη δὲ περιφέρεια τοῦ Ἀρχιερατικοῦ Ἐπιτρό-

που διαιρεῖται εἰς τὰς οἰκείας ἐνορίας, τῶν ὁποίων προΐσταται ὁ ἐφημέριος μετὰ τοῦ περὶ αὐτόν ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου, ἑποτε-
λουμένου ἐκ λαϊκῶν.

Ἡ πνευματικὴ διοίκησις ἐκάστης ἐπισκοπικῆς περιφερείας εἶναι ἀνατεθειμένη εἰς τὴν ἀπόλυτον κρίσιν τοῦ οἰκείου ἐπισκόπου, ἡ δὲ οἰκονομικὴ διαχείρισις καὶ ἄλλα τινὰ διοικητικὰ ζητήματα εἶναι ἀνατεθειμένα εἰς τὸ περὶ αὐτὸν μητροπολιτικόν καλούμενον Συμβούλιον, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖται κατὰ τὸ πλεῖστον ἐκ λαϊκῶν. Τὰ αὐτὰ κατ'ἀναλογίαν συμβαίνουν καὶ εἰς ἐκάστην ἐκ τῶν ἐνοριῶν, ἥτοι ἡ μὲν πνευματικὴ τῆς ἐνορίας διοίκησις εἶναι ἀνατεθειμένη εἰς τὸν οἰκεῖον ἐφημέριον, βοηθούμενον καὶ ὑπὸ ἄλλων ἱερέων, εἰάν εἶναι μεγάλη ἡ ἐνορία, ἡ δὲ οἰκονομικὴ διαχείρισις καὶ ὀλίγα τινὰ ἄλλα διοικητικὰ ζητήματα εἶναι ἀνατεθειμένη εἰς τὸ περὶ τὸν ἐφημέριον ἐκκλησιαστικόν Συμβούλιον, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖται ἐκ λαϊκῶν μελῶν.

Ἡ πνευματικὴ τῆς ἐπισκοπῆς ἢ τῆς ἐνορίας διοίκησις περιλαμβάνει ἀφ' ἑνὸς μὲν τὸ ἀγιαστικόν, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὸ διδακτικόν καὶ γενικώτερον κατὰ ποιμαντορικόν ἔργον τῆς Ἐκκλησίας. Τὸ ἀγιαστικόν ἔρχον συνίσταται εἰς τὴν τέλεσιν τῶν διαφόρων μυστηρίων καὶ τῶν ἄλλων ἱερῶν Ἀκολουθιῶν. Τὸ δὲ διδακτικόν ἔργον περιλαμβάνει τὸ κήρυγμα, τὴν κατήχησιν, τὴν ἄλλην δημοσίαν ἢ κατ'ἰδίαν διδασκαλίαν, τὴν ἱεραποστολικὴν ἐν γένει δραστηριότητα, τὴν διάδοσιν τοῦ ἐντύπου λόγου καὶ γενικῶς τὴν διὰ τοῦ προφορικοῦ ἢ τοῦ γραπτοῦ κηρύγματος προαγωγὴν τοῦ πνευματικοῦ βίου τῶν πιστῶν.

Εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν οἱ κληρικοὶ εἶναι δυνατόν νά εἶναι
εἴτε ἑγγαμοὶ εἴτε ἄγαμοι. Σήμερον ~~ἐκ τοῦ ἀγάμου κλήρου~~ ἀποκλειστι-
κῶς ἐκ τοῦ ἀγάμου κλήρου ἐκλέγονται οἱ ἐπίσκοποι. Ἄλλοτε οἱ ἐπί-
σκοποι ἐξελέγοντο τόσον μεταξύ τοῦ ἑγγάμου ὅσον καὶ τοῦ ἀγάμου
κλήρου. Φυσικὰ ὁ ἑγγαμὸς κληρὸς εἶναι ὁ πολυαριθμότερος καὶ ὑπη-
ρετεῖ κατὰ τὸ πλεῖστον εἰς τὰς ἡμερησιακὰς θέσεις τόσον τῶν πόλεων
ὅσον καὶ τῶν χωρίων. Παρὰ ταῦτα καὶ οὐκ ὀλίγοι ἱερομόναχοι, δηλαδὴ
ἱερεῖς προερχόμενοι ἐκ τοῦ ἀγάμου κλήρου, τῶν Μονῶν, ὑπηρετοῦν
εἰς ἡμερησιακὰς καὶ ἄλλας ἐκκλησιαστικὰς θέσεις.

Ὡς ἐλέχθη ἀνωτέρω, τὴν ὁρατὴν ἐπὶ τῆς γῆς Ἐκκλησίαν
συγκροτεῖ ὅχι μόνον ὁ κλήρος ἀλλὰ καὶ ὁ λαός. Ὁ λαός ὅμως, κατὰ
τὸν ὀρθόδοξον ἄποψιν, δέν ἀποτελεῖ παθητικόν τῆς Ἐκκλησίας στοι-
χεῖον, τὸ ὁποῖον ἀπλῶς δέχεται καὶ τὰς ὑπηρεσίας τοῦ κλήρου, ἀλλὰ
ἐνεργὰ μέλη τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, μετέχοντα, καίτοι διὰ δια-
φόρων διακονημάτων, τῆς εὐθύνης διὰ τὴν ὑγείαν τοῦ ὅλου σώματος

τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ εὐθύνη αὕτη τῶν λαϊκῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας ἐκδηλοῦται διὰ τῆς συμμετοχῆς των ἀφ' ἑνός μὲν εἰς τὴν Λατρείαν, ἀφ' ἑτέρου δέ εἰς τὸ διδακτικόν καὶ τὸ διοικητικόν τῆς Ἱεραρχίας καὶ τοῦ κλήρου ἔργον.

Ἡ συμμετοχὴ αὕτη τῶν λαϊκῶν μελῶν εἰς τὴν καθόλου τῆς Ἐκκλησίας ζωὴν ποικίλλει κατὰ τὸ εἶδος τῆς διακονίας, τὴν ἐπὶ μέρους Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν καὶ ταῦτοχρόνως τὸν χρόνον, κατὰ ὅποιον ἡ συμμετοχὴ αὕτη παρουσιάζεται. *(Ἐπὶ τῆς θέσεως τῶν λαϊκῶν ἐν τῇ Ὁρθ.*
Ἐκκλησίᾳ, ἡ συμμετοχὴ αὐτῶν ἐν τῇ ζωῇ.)

Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία πρὸς διόρθωσιν τῶν παρεκτροπόμενων μελῶν τῆς ἔχει ἀφ' ἑνός μὲν τὸ μυστήριον τῆς Μετανοίας, διὰ τοῦ ὁποῖου παρέχει τὴν ἄφεσιν καὶ ταῦτοχρόνως παιδαγωγεῖ τοὺς πιστοὺς τῆς εἰς τὴν ὁρθὴν τῆς χριστιανικῆς ζωῆς ὁδόν, ἀφ' ἑτέρου δέ τὰ ἐκκλησιαστικά δικαστήρια, τὰ ὅποια ἐπιλαμβάνονται τῶν ὑποθέσεων ἐκείνων, διὰ τῶν ὁποίων ἐτραυματίσθη ἡ ἐκκλησιαστικὴ πειθαρχία.

Τὰ ἐκκλησιαστικά δικαστήρια διακρίνονται εἰς διαφόρους βαθμοὺς δικαιοδοσίας ἀναλόγως τῶν προσώπων ἀφ' ἑνός καὶ τῶν παραβάσεων, τὰς ὁποίας πρόκειται νὰ δικάσουν. Τὸ ἄνωτάτον ἐκκλησιαστικόν δικαστήριον εἶναι καὶ πάλιν ἡ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος, ἡ ὅποια ἔχει τὴν ἀνωτάτην δικαστικὴν δικαιοδοσίαν ἐν τῇ Ὁρθόδοξῃ Ἐκκλησίᾳ.

Ἡ ἐκκλησιαστικὴ δικαιοσύνη οὐδεμίαν ἔχει δικαιοδοσίαν ἐπὶ τῶν λαϊκῶν, οἱ ὅποιοι ὑποπίπτουν εἰς παραβάσεις τοῦ κοινοῦ ποινικοῦ δικαίου. Ὁμοίως καὶ οἱ κληρικοί, ~~ὄντες~~ ^{ὡς} ἔφοχοι διὰ παραβάσεις τοῦ ~~κοινοῦ~~ ^{ἐκκλησιαστικοῦ} Ποινικοῦ Δικαίου, ἀνεξαρτήτως τῆς εὐθύνης τὴν ὅποیان ἔχουν ἔναντι τῶν ἐκκλησιαστικῶν δικαστηρίων, ^{ἀποκρίνεται} ~~ὑπόκεινται~~ καὶ αὐτοὶ ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων.

Ὅλγαι λέξεις πρέπει νὰ προστεθοῦν ~~ἐκκλησιαστικῇ~~ ^{ἐκκλησιαστικῇ} μίαν ἰδιαιτέραν τάξιν μελῶν τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας, δηλαδή τῶν μοναχῶν. Οἱ μοναχοὶ ἐν τῇ Ὁρθόδοξῃ Ἐκκλησίᾳ ἀποτελοῦν τὴν ἰδιαιτέραν ἐκείνην τάξιν τῶν ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι δι' ὑποσχέσεως, τὴν

ὅποιαν δίδουν ἐπισημως ἐνώπιον τῆς Μοναστικῆς ^{τις} Ἀδελφότητος, εἰς τὴν ὅποιαν εἰσέρχονται μετὰ ὠρισμένην, συνήθως τριετῆ, δοκιμασίαν, ἀναλαμβάνουν τὴν εὐχὴν τῆς παρθενίας, τῆς ἀκτημοσύνης καὶ τῆς ὑποταγῆς καὶ ἀφιεροῦνται ἰσοβίως εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Μονῆς εἰς τὴν ὅποιαν ἐγγράφονται.

Ὁ Μοναχισμός ἐν τῇ Ὁρθοδόξῃ Ἐκκλησίᾳ ἐγνώρισεν ἡμέρας ἐξαιρετικῆς ἀκμῆς καὶ ἀπετέλεσε ἰσχυρόν ἐκπολιτιστικόν καὶ ἐκκλησιαστικόν παράγοντα κατὰ τὴν μακράν ἱστορίαν της.

Οἱ μοναχοὶ κατὰ τὴν βυζαντινὴν περίοδον τῆς ἱστορίας τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἦσαν ἀφιερωμένοι ἀφ' ἐνός μὲν εἰς τὴν προσευχὴν καὶ εἰς τὴν θεωρίαν, ἀφ' ἑτέρου δέ εἰς τὴν ἱεραποστολικὴν καὶ κοινωνικὴν ἐργασίαν. Πλεῖστα δέ ὅσα Μοναστήρια ἀπετέλουν ταῦτοχρόνως καὶ ἰδρύματα φιλανθρωπικά, ἀφιερωμένα εἰς τὴν περίθαλψιν τῶν πτωχῶν, τῶν γερόντων, τῶν ξένων, τῶν ὀρφανῶν, τῶν ἀσθενῶν κλπ. Εἰς τὰς προσπάθειας δέ ὠρισμένων Μονῶν καὶ μοναχῶν ὀφείλεται κατὰ μέγα μέρος ἡ διάδοσις τῆς χριστιανικῆς πίστεως. ~~μετὰ τὸ~~ ~~τῶν Σλαβῶν~~ Ὁ νεώτερος μοναχισμός περιορίζεται κυρίως εἰς τὸ ἔργον τῆς προσευχῆς καὶ τῆς θεωρίας, παρουσιάζονται ὅμως ἤδη καὶ δείγματα ἀναζωογονήσεως τῶν παλαιῶν μορφῶν τοῦ ὀρθοδόξου μοναχισμοῦ, ἥτοι τοῦ μοναχισμοῦ τοῦ ἀφιερωμένου ἀφ' ἐνός μὲν εἰς τὴν ἱεραποστολήν, ἀφ' ἑτέρου δέ εἰς τὴν κοινωνικὴν ἐκκλησιαστικὴν δραστηριότητα.